

Volker Kutscher

A VIDÁMPARK

Volker Kutscher

A VIDÁMPARK

GENERAL PRESS
K Ö N Y V K I A D Ó

A mű eredeti címe
Lunapark

Copyright © 2016, Verlag Kiepenheuer & Witsch GmbH & Co. KG,
Cologne/Germany

Hungarian translation © Csősz Róbert

© General Press Könyvkiadó, 2025

Az egyedül jogosított magyar nyelvű kiadás.
A kiadó minden jogot fenntart,
az írott és az elektronikus sajtóban
részletekben közölt kiadás és közlés jogát is.
A könyv szövegét tilos a mesterséges intelligencia
bármilyen formájának betanítására használni.

Fordította
CSŐSZ RÓBERT

ISBN 978 963 452 998 9

Kiadja a GENERAL PRESS KÖNYVKIADÓ
1086 Budapest, Dankó utca 4–8.
Telefon: (06 1) 411 2416

www.generalpress.hu
generalpress@lira.hu

Felelős kiadó KOLOSI BEÁTA
Műszaki szerkesztő DANZIGER DÁNIEL
Felelős szerkesztő BALÁSSY FANNI

1. fejezet

Bár a telefonhívás után rögtön útnak indult, így is hatalmas nyüzsgés fogadta. A főkapitányság két zöld Opelje egy magas téglafal árnyékában parkolt, miközben a rendőrségi riadóköcsi, Karthaus doktor bordó Horchja és a fényes feketén csillogó gyilkossági autó a Gartenstraße járdaszegélyén állt szép sorban egymás mellett. Néhány méterrel arrébb, a vasúti híd alatti félhomályban akkora csapat közrendőr posztolt, hogy Rath a kék egyenruháktól alig látta, mi zajlik mögöttük. Leparkolt a Buickkal a kocsisor végén, és kiszállt.

Nem volt különösebben barátságos reggel, szürke égbolt borult a városra. Rath elővette kabátzsebéből a cigarettatárcáját, rágyújtott egy Overstolzra, és közben körülnézett. Jobbra lepusztult bérházak, balra a téglafal, amely a Stettiner pályaudvar területét elválasztotta a világ többi részétől. Közvetlenül előtte egy vasúti híd hatalmas acélszerkezete takarta el a kilátást, az egész horizontot betöltve. A Liesenbrücke az egyik alatta futó utcáról kapta a nevét, de ez az elnevezés valójában túl bájos volt a fekete-szürke szörnyeteghez képest, amelyet mintha valami rosszkedvű isten dobott volna le haragjában a berlini házak közé. Összességében igen barátságtalan környezet volt: lent bérházak, ipari üzemek és temetők, fent pedig dübörgő vonatok, amelyek néhány perces taktusokban és pokoli zajjal robogtak a Stettiner pályaudvar felé.

Úgy tűnt, a tetthely közvetlenül a híd alatt lesz, ahol jó tucatnyi kék egyenruhás rendőr sorfallá állt össze. Két civil ruhás férfi egy rendőr főtörzsőrmesterrel beszélgetett, az egyiknek egy régimódi, faállványos fényképezőgép volt a vállára vetve, a másik éppen elővett egy jegyzetömböt: Paul Czerwinski bűnügyi titkár és Andreas Lange próbaidős felügyelő, Rath emberei az aznapi bevetésre. Elég kevés,

ha belegondolt, mekkora erővel vonultak ki a helyszínre a nyomrögzítők és az egyenruhások.

Rath fáradt volt. Éjszaka ismét rátörtek a démonok, és benépesítették a rémálmaid: az emberek, akiknek a halála az ő lelkén száradt, és akik sehogy sem akarták békén hagyni. Telihold idején mindig kimásztak a sírjukból, és bekúsztak az álmaiba.

Leszívta a hűvös reggeli levegővel elkeveredett cigarettafüstöt, és odasétált a rendőrsorfalhoz. Amikor Lange meglátta, két ujjal megütögette a kalap karimáját. Erre Czerwinski is megfordult, és közben az állvánnyal majdnem fejbe verte az egyik egyenruhást. A rendőr az utolsó pillanatban húzta le a fejét. Rath ilyesmit utoljára a moziban látott, valami Stan és Pan-filmben, de Czerwinski a való életben is képes volt ilyesmire.

Mintha megrekedt volna az éjszaka a vasúti híd alatt, Rath néhány fokkal hidegebbnek érezte a levegőt, amikor belépett az acélállványzat alatti félhomályba.

– Micsoda csődület! – mondta Rath, amikor odaért a kollégáihoz. – Az ember már azt hinné, hogy a kínai császár halt meg.

A többieknek arcizma sem rándult. Lange megköszönte a torkát, és a cipője orrát bámulta, Czerwinski motyogott valamit, amit nem lehetett érteni, és nehézkes léptekkel továbbment. Az egyenruhásnak meg olyan dühösen szikrázott a szeme, ahogy azt a főtörzsőrmester és a bűnügyi nyomozó közötti rangkülönbség még éppen megengedte. De elég volt egy pillantás a kék egyenruhás válla fölött, és Rath mindent értett: a holttest, amely úgy hevert ott a vasúti aluljáró árnyékában, mint egy eldobott, véres zsák, az SA barna egyenruháját viselte.

Rath felmutatta a szolgálati igazolványát.

– Maguk aztán jó nagy létszámban kivonultak – mondta.

– Sose tudhatja az ember, ez itten még mindig vörös környék. A nemzeti forradalom óta ugyan kicsit nyugodtabb a helyzet, de ha a vörösök előmerészkednek a lyukaikból, mindjár' tele az utca halottakkal.

– Ez úgy hangzik, mintha tapasztalatból beszélne.

– Ötvenhármas körzet – mondta a közrendőr, mintha ezzel

az egyetlen szóval mindent megmagyarázna. – Odaát a Voltastraßen. Ott mindig is mi tartottuk a hátunkat.

– Hát, úgy tűnik, ezúttal valaki más tartotta a hátát – válaszolta Rath a holttestre pillantva.

A halott SA-s a járda közepén feküdt a vasúti híd árnyékában. Nagyon csúnyán elbántak vele, a végtagjai természetellenesen kicsavarodtak, mintha az összes csontját eltörték volna a szerencsétlennek. Az arcát eltorzították a nyílt sebek, az orra betört és csupa vér volt, a húsos felső ajkát úgy felszakították, hogy látni lehetett a hiányos fogsorát. Csak a tágra nyílt, pusztá döbbenetet tükröző szeme maradt csodával határos módon épen, meg az SA-sapka, amelyet az állsúly a helyén tartott, és amely olyan pedánsan ült a férfi fején, mintha az éppen egyenruhaszemlére készült volna. Az uniformis többi része már nem volt ilyen jó állapotban, a barna szövet több helyen felszakadt, a vér helyenként teljesen átítatta a szövetet. Ágyéktájon egy sötét, nedves foltot lehetett látni. A haláltusája közben a férfi bizonyára bevizelt.

A holttest fölött a téglafalra nagy, fehér betűkkel valaki a következő szöveget írta: MUNKÁSOK, VÉDJÉTEK MEG MAGATOKAT! HALÁL A HITLER-FASÍ... De ennél tovább nem jutott a berlini dolgozóknak szánt üzenettel.

A megszólított dolgozók közül az egyik a sapkáját gyürkölésze állt két kék egyenruhás között, és szemlátomást nagyon igyekezett, hogy ne a félbehagyott feliratot, vagy ami még rosszabb, a holttestet bámulja. A rendőrök már megbilincseltek a férfit.

Rath elhaladt a rendőrsorfallal mellett, és odasétált a munkáshoz. Lange követte, miközben Czerwinski nekilátott, hogy felállítsa a fényképezőgépet.

– A gyanúsítottunk? – kérdezte Rath a kék egyenruhásoktól.

De még mielőtt bármelyikük megszólalhatott volna, a munkás beszélni kezdett, csak úgy ömlöttek belőle a szavak.

– Esküszöm magának, felügyelő úr, ehhez nekem semmi közöm! Amúgy nem mentem vóna be az őrsre. A kollégákkal mi csak megtaláltuk... De akkorra már halott volt, mint a szög.

– Maga jelentette be a holttestet?

A munkás bólintott.

– Ez az ember tanú. Minek bilincselték meg? – kérdezte Rath a törzsőrmestert, aki a munkás egyik karját fogta.

– Biztos, ami biztos, felügyelő. Sosem tudhatjuk az ilyen alakoknál.

– Maga szerint minden munkás vörös? Vegye már le róla azt az izét!

A törzsőrmester nem tűnt különösebben lelkesnek, de végül benyúlt a kabátzsebébe, és elővett egy kis kulcsot.

– Mikor találták meg a halottat? – kérdezte Rath a munkástól.

A férfi megmozgatta a csuklóját, hogy visszatérjen a vér a kezébe.

– Úgy fél hat körül. Éppen kezdett világosodni.

Rath feljegyezte, amit hallott.

– És hol vannak a kollégái, akikről beszélt?

– Na, mit gondol, hol? Hát munkába! Éppen indultunk a műszakba.

– Hová?

A férfi kelet felé mutatott.

– Oda. Az AEG-be. Aztán én mentem az őrsre. – A munkás megvonta a vállát. – Sorsot húztunk, hogy ki menjen jelenteni.

– Sorsot húztak? Miért nem mentek el mindannyian az őrsre? A kollégái is tanúi egy gyilkosságnak, ez elől nem lehet csak úgy meglépni. Ez nem volt világos maguknak?

– Mit gondol, az ilyenek, mint mi, megengedhetik maguknak, hogy meló helyett órákon át csak itten ácsorogjanak? – A munkás dühös pillantást vetett a kék ruhásokra. – Mostan meg, hogy látom, hogy bánnak egy néptárssal, aki csak a kötelességét teljesíti, már tényleg sajnálom, hogy én húztam a rövidebbet.

– Természetesen tájékoztatni fogjuk a munkaadóját. Egyébként a kollégáival is beszélnünk kellene. Meg tudja adni a nevüket? És a címüket?

– Megkaphatja. Nekünk nincsen rejtegetnivalónk.

– Jól van. – Rath hátrafordult. – Lange?

– Felügyelő?

– Lange, folytassa a kihallgatást, a tanú...

- Egerland – súgott a munkás a felügyelőnek.
- ...folytassa, kérem, Egerland tanú kihallgatását!

Andreas Lange már elő is vette a jegyzetömbjét, szolgálatra készen, mint mindig. Rath egy éve dolgozott együtt Langével, aki annak idején bűnügyi asszisztensként kezdett a Várban, és most már próbaidős felügyelő volt. Minden rendben ment, így semmi akadálya nem volt, hogy véglegesítsék Lange köztisztviselői kinevezését. És ha egyszer véglegesítik, onnantól már csak idő kérdése, mikor költözik át egy másik irodába, és mikor kell Rathnak új partner után néznie. Tulajdonképpen Gereon Rath lett volna az egyetlen ember az egész főkapitányságon, akit soha nem léptettek elő? Annak idején a szocik is semmibe vették, és attól sem javultak az esélyei, hogy a náci Magnus von Levetzow lett az új rendőrfőnök.

Vajon ő is ugyanúgy jár majd, mint Paul Czerwinski, aki örökre megmaradt bűnügyi titkárnak? Csakhogy Rath számára nem Czerwinski volt a mérce, aki éppen a fényképezőgép felállításával küzdött. Hanem az idősebb Rath, Engelbert Rath bűnügyi igazgató, a kölni rendőrség történetének legfiatalabb főfelügyelője, akit annak idején huszonnyolc éves korában neveztek ki. Habár az idősebb Rath csillaga újabban leáldozóban volt. Amekkora segítséget jelentett Engelbert Rathnak a szoros barátsága Konrad Adenauerrel, Köln korábbi polgármesterével, akkora szerepe volt ennek a baráti viszonynak most abban, hogy az idős urat félreállították. Nem fokozták le, nem bocsájtották el, és Engelbert Rath a juttatásait is rendben megkapta, de a kölni rendőrség ügyeire már semmiféle befolyással nem bírt, a kölni politikáról már nem is beszélve.

Talán jobb is mostanában, ha az embernek nincsenek ambíciói, gondolta magában Rath. Mint például Paul Czerwinskinek, akinek végre sikerült üzemkész állapotba hoznia a fényképezőgépet. A bűnügyi titkárt semmi nem tudta kizökkenteni a nyugalmából. Először a falra mázolt feliratot kezdte fényképezni, mert a holttesten még javában dolgoztak a nyombiztosítók.

Maga Kronberg guggolt ott személyesen a holttest mellett, és egy halott SA-st még a nyombiztosítók is komolyan vettek.

A helyszínelők főnöke felállt, amikor meglátta Rathot.

– Derűs jó reggelt, felügyelő!

– Hát, nem tudom, tényleg ez-e a megfelelő kifejezés... mármint a körülményeket figyelembe véve... – válaszolta Rath, a fejével a halott irányába biccentve.

– Természetesen úgy értettem, hogy: „Heil Hitler!”

Kronberg tényleg ijedtnek tűnt, pedig Rath egyáltalán nem az elmaradt német köszöntést akarta szóvá tenni. Mennyi ember kikészült idegileg! Még egy ilyen tekintélyes bűnügyi tanácsos is attól fél, hogy rosszul csinál valamit.

Rath egy hanyag náci karlendítéssel válaszolt, az elmúlt hónapokban már egészen hozzászokott a mozdulathoz, és közben elmormolt egy érthetetlen *heilt*. Egyelőre sikerült ennyivel megúsznia a dolgot; néhány rosszállóan összeráncolt szemöldöktől eltekintve nem lett baja a köztisztviselőknek kötelezően előírt köszönés sajátos értelmezése miatt. És már attól is jobban érezte magát, hogy nem csapta össze a bokáját, és nem vágta vigyázzba magát, mint annyi rendőr. A legjobb érzéssel persze az töltötte el, ha egyáltalán nem köszönt, de erre nem mindig volt lehetőség.

– Gennat nem jön ki? – kérdezte Kronberg.

Ernst Gennat bűnügyi igazgató, a berlini gyilkossági ügyosztály alapítója és vezetője már évek óta nem járt ki a gyilkossági helyszínekre. A Buddha, ahogy Gennatot a testalkata vagy még inkább a sztoikus nyugalma miatt hívták, inkább az íróasztalánál oldotta meg a bűnügyeket, a legfontosabb munkaeszközei, egy csésze tea és egy szelet egrestorta mellett. Elég szokatlan volt, hogy Kronberg így rákérdezett, és a kérdés Rath gyanúja szerint ugyanúgy a halott egyenruhájának szólt, ahogy a helyszín biztosítására kivonult teljes rendőrszázad is.

– Attól tartok, bűnügyi tanácsos, kénytelen lesz beérni velünk – mondta Rath. – Lange és Czerwinski urakat már ismeri. Több emberünk egyelőre nincs.

Kronberg bólintott, és átnyújtott Rathnak egy levéltárcát.

– Ezt a halott férfinál találtuk. Az ujjlenyomatokat már levettük. Most már lefényképezhetik, ha akarják.

Rath kinyitotta a barna bőrtárcát, és megszámlolta a bankjegyeket; két tízmárkás és három húszmárkás volt benne.

– Akkor a rablótámadást vélhetően kizárhatjuk – mondta a felügyelő, amit Kronberg egy fanyar mosollyal nyugtázott. Rath tovább kotorászott a tárcában.

Az aprópénzen kívül talált két tízes bélyeget, és egy külön kis rekeszben, gondosan a helyére igazítva egy SA-párttagkönyvet.

Rath széthajtotta a papírigazolványt, és ott látta maga előtt a halott férfit, aki olyan képet vágott a fényképen, mintha éppen kisgyerekeket készülne felfalni. Egy melák, aki civilben vélhetően bútorszállítóként vagy díjbokszolóként kereshette a kenyerét. Rath megpróbálta felmérni a halott testalkatát. Magas és erőteljes, az a fajta ember, akivel senki sem szeretne egy sötét sikátorban találkozni.

A halottat a személyi igazolványa szerint Horst Kaczmareknek hívták, SA-rottenführeri rangot viselt, és közel két éve már a weddingi 101-es SA-rohamcsapat tagja volt.

– Hol van a 101-es rohamcsapat törzskocsmája? – kérdezte Rath, mire Kronberg zavartan megvonta a vállát; mintha kínosan érezte volna magát a tájékozatlansága miatt.

– Engedelmeivel, felügyelő úr: amott, nem messze innen – mondta az egyik közrendőr nyugat felé mutatva. – A Bestmann-féle vendéglőben. A Boyenstraßen. Tizenegyes házszám.

Rath felírta a címet. Kaczmarek lakcíméről senkit sem kellett megkérdeznie, és külön várostérképet sem kellett kérnie hozzá. Gartenstraße 74. A ház alig egy kőhajításnyira volt attól a helytől, ahol a holttestet megtalálták. Az utolsó bérkaszárnya a hatalmas vasúti híd előtt, amely alatt most álltak. Elégge nyilvánvaló volt a helyzet: Kaczmarek Rottenführer éppen hazafelé tartott a törzskocsmájából, és nem sokkal azelőtt, hogy hazaért volna, meghalt. Mert belefutott egy illegális kommunista csapatba, amelynek tagjai éppen jelszavakat mázoltak a házfalakra? Legalábbis így nézett ki a helyzet, de ha Rath tanult valamit az Ernst Gennat mellett töltött évek alatt, akkor azt, hogy ne vonjon le elhamarkodott következtetéseket.

Miközben még mindig azon gondolkodott, mi történhetett ott az éjszaka, olyan robajjal dübörgött át egy vonat fölötte a hídon, hogy

Rath azt hitte, mindjárt megsüketül. Olyan hangosan, hogy még a saját gondolatait sem hallotta.

Rágyújtott a következő cigarettára, és körülnézett. Czerwinski végre áttelepítette a fényképezőgépet, és nekilátott a holttest fényképezésének, Kronberg pedig visszament az embereihez. Az egyik nyombiztosító lekapart néhány kisebb festékdarabot a falra mázolt feliratból, és egy bádogdobozba szórta a mintát, egy másik pedig megjelölt a földön, nem messze a holttesttől egy nagyobb, megszáradt festékfoltot. Lange Egerland tanúval beszélgetett. A kék egyenruhások fontoskodó képpel ácsorogtak körülöttük.

Csak Karthaus doktor nem volt sehol, pedig az igazságügyi orvosszakértő vörös Horschja ott csillogott a rendőrautók között a napfényben, amely lassan mégiscsak áthatolt a felhőtakarón. Karthaus általában az elsők között érkezett a helyszínre, bár szinte mindig várnia kellett, amíg hozzáférhetett a holttesthez. Előbb a nyomvizsgálóknak kellett befejezni a munkát, aztán le kellett fényképezni a helyszínt. Az orvos ilyenkor ott dohányzott valahol a tetthelyen, akárcsak Rath, aki a holttest első szemrevételezése után semmittevésre ítélve, ugyancsak cigarettázva ütötte el az időt. De Rath aznap sehol nem látta a halottkémet, még a szokásos füstkarikákat sem, amelyek Karthaus doktor tartózkodási helyét jelezni szokták.

Az acélhíd dübörgése annyira letompította az érzékeit, hogy csak most vette észre a nagy sebességgel közeledő koromfekete Mercedest, amely elhaladt a Gartenstraßen parkoló bevetési gépkocsik mellett, és amikor már félő volt, hogy egyenesen behajt a rendőrkordonba, közvetlenül az egyenruhások előtt megállt. A vonat fent a hídon még mindig pokoli zajjal dübörgött, máskülönben Rath biztosan hallotta volna, ahogy a vadonatúj Mercedes 200-as gumijai csikorognak.

A nyombiztosítók abbahagyták a munkát, Czerwinski felnézett a fényképezőgépből, Lange leengedte a jegyzetömbjét, és még az AEG munkása, Egerland, az eddigi egyetlen tanújuk is a nyakát nyújtogatva figyelte, hogy ki érkezett a Mercedesszel.

Az autóból kiszálló két öltönyösről első pillantásra látszott, hogy nyomozók. Még elő sem vették a jelvényüket, a kék egyenruhás kor-

don máris megnyílt előttük, szabaddá téve a tetthelyhez vezető utat. Az egyik férfi megállt, és szóba elegyedett a közrendőrökkel, miközben a másik tovább sétált a holttesthez és a nyomozást vezető felügyelőhöz. Rath mintha halvány mosolyt látott volna a közeledő férfi arcán, de az is lehet, hogy tévedett.

– Reinhold – mondta a felügyelő, még mielőtt Reinhold Gräf odaért volna hozzá –, ez aztán az antré!

– Heil Hitler!

Gräf valóban mosolygott, még karlendítés közben is. Mintha megörült volna a váratlan találkozásnak a régi társával. Rath már nem örült annyira a viszontlátásnak. Nem tudta rávenni magát, hogy viszonozza Gräf náci üdvözlését, még a saját slampos változatban sem.

– Ezer éve nem találkoztunk. – Csak ennyit mondott.

– Ez igaz – bólintott Gräf. – Akad itt néhány régi ismerős.

Gräf odabiccentett Czerwinskinek és a nyombiztosítóknak. Legálább a náci karlendítést nem folytatta, ellentétben a társával, aki feszesen kihúzta magát Andreas Lange és a mellette álló AEG-munkás előtt, arra kényszerítve azokat, hogy ugyancsak vigyázzba vágják magukat.

Rath éveken át, tulajdonképpen amióta csak Berlinben volt, Reinhold Gräffel az oldalán nyomozott, amíg a bűnügyi titkár egy évvel ezelőtt át nem nyergelt a gyilkossági osztályról a politikai rendőrséghez a Prinz-Albrecht-Straßéra, ahol rögtön elő is léptették felügyelővé.

– Most, hogy ilyen szépen összegyűltünk, akár koccinthatnánk is a régi szép időkre – jegyezte meg Rath.

– Ne beszéljünk a régi szép időről! Az újak fontosabbak.

Rath nem szólt semmit. Tudta, hogy Gräf nem pusztán karriervágyból ment át a politikai rendőrséghez. Egykori társa valóban segíteni akart az új Németország felépítésében. Reinhold Gräf túl fiatal volt, és hiányzott belőle az a cinizmus, amelyet Rath és a hozzá hasonló férfiak hoztak magukkal a háborúból. Gräf javíthatatlan idealista volt, aki hitt Németország jövőjében. Sőt, részt akart venni annak formálásában.

– Hát, a Buddha nem sok embert küldött ki ide – jegyezte meg Gräf körülnézve.

Rath bosszús volt. Valahogy úgy érezte, Gräfnak nincs joga a becenevén szólítani Ernst Gennatot. Azt csak a gyilkossági nyomozók tehették meg.

– Sok a munka pillanatnyilag – válaszolta Rath. – De azért így is elég nyombiztosító és közrendőr van itt. Így is vigyáznunk kell, nehogy egymás tyúkszemére lépünk. És most már ti is megjöttetek. A Stapo mindig ilyen gyors?

Gräf elengedte a füle mellett a szarkasztikus megjegyzést.

– A politikai gyilkosságok a Titkos Államrendőrség hatáskörébe tartoznak – jegyezte meg Gräf.

– Alig kezdtük el a munkát, és te máris a gyilkosság indítékáról beszélsz? Honnan veszed, hogy ez politikai gyilkosság?

– Ha meggyilkolnak egy SA-tagot, az mindig politikai gyilkosság.

– Az SA-sok is csak emberek. És a lehető leghétköznapiabb indítékokból is meg lehet gyilkolni őket: gyűlöletből, szerelemből, féltékenységéből, kapzsiságból, vagyis a szokásos dolgok miatt.

– Kapzsiságból? Féltékenységéből? – Gräf a feliratra mutatott. – Szerintem itt inkább arról van szó, hogy egy SA-s egy csapat kommunista kezébe került, akik átültették a gyakorlatba mindazt, amit fel akartak mázolni a falra: vagyis, hogy halál a fasisztákra.

Persze kézenfekvő volt, hogy így történhetett, Rathot mégis bosszantotta Gräf okoskodása.

– De hát nem arra tanított bennünket Gennat, hogy nem szabad elhamarkodottan következtetni? – kérdezte Rath. – Hogy mindig várjuk meg, amíg minden értékelhető tény az asztalra kerül?

– Én már nem Gennatnak dolgozom.

– Ez igaz. Már majdnem elfelejtettem, olyan egyetértésben ácsorgunk itt egymás mellett. Te most már a politikai osztálynak dolgozol.

– Most már államrendőrségnek hívják. Szokj szépen hozzá, hogy már nem a rendőrfőnökök parancsolgat nekünk!

– Nektek most már egy csapat bajor parancsolgat, legalábbis ezt beszélnek.

Gräf hallgatott. Rath tudta, hogy a vérbeli nyomozó Reinhold Gräfet az a Rudolf Diels beszélte rá a munkahelyváltásra, aki egy évvel korábban kiépítette a Titkos Államrendőrséget, más néven a Ges-

tapót. Viszont néhány hete Dielst is lapátra tették, és leküldték Köln-be közigazgatási elnöknek. A Stapo új főnöke Münchenből jött, Reinhard Heydrichnek hívták, és úgy táncolt, ahogy Heinrich Himmler SS-főnök fütyült. Heydrich egy egész csapatnyi munkatársát magával hozta a náci városból Berlinbe.

– A kollégád... – Rath Gräf társa felé biccentett, aki egyfolytában belemagyarázott a tanúkihallgatásba. – Ő is odavalósi?

– Pfeiffer Truppführer nem bajor, hanem frank, ami állítólag jó-kora különbséget jelent, nekem legalábbis ezt mondták.

– Pfeiffer? – kérdezte Rath. – Három f-fel?

Egy elöl, kettő hátul.

Nem sokon múltott, hogy Gräf elvigyorodjon. Nyilvánvalóan ő is olvasta a Pfeiffer nevű huncut diákról szóló regényt.

– A Truppführer nem is rendőrségi rendfokozat – jegyezte meg Rath.

– Nem. SS-rendfokozat.

Gräf nem mondott többet, de a vigyor ezzel el is tűnt az arcáról. Szemlátomást nem volt ínyére, ami az államrendőrségnél újabban történt. De az is látszott rajta, hogy nem szívesen beszél az új kollégájáról.

– Bármennyire politikai jellegű is – folytatta Rath –, ez egyelőre még egy gyilkossági ügy. És a gyilkossági ügyek szakértői az Alexen dolgoznak, nem a Prinz-Albrecht-Straßén.

– Elfelejtet, hogy korábban én is gyilkossági nyomozó voltam.

– És az a tökfey a három f-fel? Aki nem hagyja, hogy Lange kolléga szabályszerűen lefolytassa a tanúkihallgatást? Van ennek a tökkel-ütöttnek bármi fogalma a rendőri munkáról?

– Vagyázz a szádra, Gereon! – sziszegte Gräf. – Az SS sok mindent ért, de a viccet nem. – Majd rövid szünet után már ismét a megszokott beszédhangján hozzátette: – Úgy viselkedsz, mintha attól félnél, hogy elveszük tőled az ügyet.

– Mi másért lennétek itt?

– Mert együtt szeretnénk dolgozni a bűnügyi rendőrséggel. Együttműködésről van szó.

– Együttműködésről – mondta Rath. – Hogy mit jelent ez az együtt-

működés, arra még jól emlékszem a régi időkből, amikor az államrendőrséget még politikai rendőrségnek hívták: elvégezzük helyettetek a piszkos munkát, lejárjuk a lábunkat, szépen összegyűjtjük nektek az anyagot. Ti meg a végén learatjátok a babérokat.

– Megváltoztak az idők, Gereon.

– Igen, a kérdés csak az, hogy jobb-e most a helyzet.

Valaki jól hallhatóan megköszöri a torkát, Rath gyorsan hátrafordult. Karthaus doktor szikár alakja állt előtte. Természetesen egy cigarettával a kezében.

– Heil Hitler, uraim! – köszöntötte őket a halottkém. – A nyomrögzítők mikor fejezik már be a munkát? Lassan elfogy a cigarettám.

– Heil Hitler, doktor! – viszonzta a köszönést Gräf. – Mindjárt intézkedem. Egyébként is meg akartam kérdezni, hogy miket találtak.

– Jól van, akkor tegye azt, és sűrösse meg kicsit Kronberget!

Gräf bólintott, és odament a nyomrögzítők főnökéhez, aki az egyik munkatársával éppen a félbehagyott mázolmányt vizsgálgatta.

– Mindig tette kész az államrendőrség – mondta az orvosszakértő, és elég volt csak rápillantani, hogy Rath megértse, Karthaus doktor ezt egyáltalán nem ironikus megjegyzésnek szánta.

– Engem is meglepett, hogy ilyen gyorsan értesültek a dologról.

– Nincs ezen mit meglepődni. Én telefonáltam be a Prinz-Albrecht-Straßéra. Odaát az Ackerstraßén van egy telefonfülke.

– Tessék? – Rath értetlenkedve rázta a fejét. – Maga hívta ki az államrendőrséget? Ez meg hogy jutott az eszébe?

– Valakinek oda kellett telefonálni – mondta Karthaus szenvtelenül. – Az ötvenhármások elfeledkeztek róla, maga meg még nem volt itt, felügyelő. Úgyhogy elmentem, és kerestem egy telefont. A holttesthez amúgy sem értem hozzá, szóval megpróbáltam hasznossá tenni magam.

Rath magába fojtotta a dühét. Karthaus egyértelműen túlment egy határon, de Rath semmiképpen nem akart ujjat húzni a doktorral. Egy bűnügyi felügyelőnek alapvetően nem volt tanácsos ujjat húzni a halottkémmel. Ráadásul az orvos is azok közé tartozott, akik karriert akartak csinálni az új Németországban.

– Akkor Kronberg ezúttal sem engedte a holttest közelébe – mondta Rath témát váltva.

– A szokásos papolást adta elő. Csak egy gyors pillantást vethettem a holttestre. Azt is három méterről. – Karthaus elnyomta a cigarettáját. – De ahogy ismerem, Rath felügyelő, maga így is szívesen meghallgatná a véleményemet, nem igaz?

– Nagyon boldoggá tenne vele. Van már valami elképzelése, hogy mivel intézhették el ezt a szerencsétlent?

– Egy tompa tárggyal, valami bunkóval, legalábbis úgy vélem.

– Mondjuk gumibottal?

– Inkább valami súlyosabb tárggyal. Itt valaki nagyon bedurvult. – Karthaus már elő is szedte a következő Manolit az ezüst cigarettatárcájából, Rath pedig sietve tüzet adott neki. – Ami viszont meglep – folytatta az orvos, mohón letüdőzve a cigarettafüstöt –, az a szeme. A szemgolyón látható bevérzések egyértelműen fulladásos halálra utalnak.

– Talán a verekedés közben kapott egy ütést a gégejére.

– Lehetséges. De akkor egy vérömlenynek is ki kellett volna alakulnia azon a helyen, én viszont nem látok semmi ilyesmit. Különben is: ha nem tévedek, akkor csak azután verték így össze, hogy már meghalt. A sebek legalábbis arra utalnak.

– Tessék?

– Az elszenvedett durva sérülésekhez képest túl kevés vért vesztített.

– Egy pillanat... – szólalt meg Rath tétován. – Maga komolyan azt állítja, hogy valaki az elmúlt éjjel összeverte ennek az SA-snak a holttestét, aki akkorra már megfulladt? Mégis ki tenne ilyet? És miért?

– Én semmit sem állítok komolyan, én csak megfogalmaztam néhány előzetes, hozzátvetőleges feltételezést, ahogy ön azt kívánta – válaszolt Karthaus doktor kissé pikírtén. – Azt kezd vele, amit akar. És ha pontosabbat szeretne tudni, akkor csak azt tanácsolhatom, hogy várja meg a boncolás eredményét.

– Természetesen, doktor. Kérem, azonnal értesítsen, amint megtud valamit!

– Attól tartok, akkor a holnapi napig türelemmel kell lennie. –

Karthus itt Gräfre mutatott, aki Kronberggel éppen egy bizonyíték-tároló doboz fölé hajolt. – Azt hiszem, így is marad elég nyom, amellyel foglalkozhat. Na, lássunk munkához! Majd telefonálok, amint végeztem a boncolással.

Azzal a halottkém sarkon fordult, eltaposta a cigarettáját, amelyre nem sokkal korábban gyújtott rá, és odasétált a holttesthez, amelyet Czerwinski addigra már minden oldalról lefényképezett.